

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

VALLÁSFÖLDRAJZ

GEOGRÁFUS MESTERSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

2023/24 II. FÉLÉV

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Vizsgakérdések
4. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Választható 1-2. Vallásföldrajz	Tantárgy kódja: MFKST72003
Tárgyfelelős: Dr. Kocsis Károly, egyetemi tanár	Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet
Javasolt félév: 2.	Tantárgyelem: választható
Óraszám/hét (ea+gyak): 2 + 0	Előfeltételek: MFKST6202
Kreditpont: 2	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás és vizsga
Tagozat: nappali	
<p>Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a vallásföldrajz alapfogalmait, feladatát, kutatási módszereit, a vallás és a földrajz térbeli kapcsolatát, a regionális részben pedig főként hazánk, a Kárpát-medence és Európa vallásföldrajzát. Mindezek során különös hangsúlyt fektetünk a természet- és társadalomföldrajzi környezetnek a vallási struktúrák és folyamatok változásában játszott szerepére. Az előadások során kiemelten kezeljük a térképészeti módszereknek, térinformatikai eszközöknek a vallásföldrajzban való alkalmazási lehetőségeinek bemutatását is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a geográfia tudományos eredményeken alapuló aktuális elméleteit, modelljeit, valamint tisztában van szakterületének lehetséges fejlődési irányjaival és határaival. Ismeri a földrajztudomány általános és specifikus jellemzőit, belső törvényszerűségeit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon szakterületekhez. Ismeri a földrajz vizsgálható folyamatait, rendszereit, tudományos problémáit, erről széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik. Ismeri a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket. <i>képesség:</i> Képes a földrajztudomány ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizésére, az átfogó és speciális összefüggések szintetizálására és azok értékelésére, a földrajztudományi elméletek, elvek kritikus szemléletű bírálatára a változó természeti és társadalmi környezet tükrében. Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati háttérrel. Képes a földrajztudomány egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni. Munkája során alkalmazza a geográfia műveléséhez szükséges grafikai és térképészeti eljárásokat. <i>attitűd:</i> Törekszik a földrajzi szférákban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére, szintetizálására. Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik. Törekszik arra, hogy a geográfia területén tudását folyamatosan továbbfejlessze. <i>autonómia és felelősség:</i> Jelentős mértékű önállósággal és felelősséggel végzi átfogó és speciális földrajzi szakképzettséget igénylő elméleti és gyakorlati összefüggések megalkotását, modellezését.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés a vallásföldrajzba. 2. A vallások eredete, elterjedése, fejlődése. 3. A vallás és a társadalmi-, gazdasági-, természeti környezet kapcsolatának földrajzi szemléletű elemzése: vallás és közösség, természeti környezet. 4. Vallás és politika. 5. Vallás és népesség, település, gazdaság. 6. Vallás és turizmus, média. 7. A Világ vallásföldrajza. 8. Európa vallásföldrajza. 	

9. Közép-Európa vallásföldrajza.
10. A Balkán vallásföldrajza.
11. A Kárpát-medence általános vallásföldrajza.
12. Magyarország vallásföldrajza.
13. Erdély, Szlovákia, Kárpátalja vallásföldrajza. Vajdaság, Horvátország, Muravidék és az Örvidék vallásföldrajza
14. Összefoglalás.

Félévközi számonkérés módja:

Félévközi feladat megfelelő szintű teljesítése. Az órákon való aktivitás, az értékelhető hozzászólások, észrevételek 10%-kal beszámítanak a vizsgajegybe. Tansegédlet a vallásföldrajz és térképezése fogalmainak, módszereinek elsajátításához. A témakör legfontosabb angol és német szakkifejezéseinek elsajátítása. Írásbeli vagy szóbeli vizsga. A vizsga során fontos, hogy a hallgató képes legyen a szakmai problémák felismerésére, azok elméleti megoldásához az elérhető nyomtatott és digitális szakirodalom feldolgozására, az ott elérhető módszerek alkalmazására. A hallgatónak tisztában kell lennie a vallásföldrajz által használt szakmai kifejezésekkel, fogalmakkal.

Értékelési határok:

100–81%: jeles, 80–71%: jó, 70–61%: közepes, 60–51%: elégséges, 50–0%: elégtelen

Kötelező irodalom:

Kocsis K. 2005: Változó vallási térszerkezet, szekularizáció és vallási újjáéledés a 20. századi Kárpát-medencében, Földrajzi Értesítő LIV. 3-4. pp.285-316.

http://www.mtafki.hu/konyvtar/kiadv/FE2005/FE20053-4_285-316.pdf

Kocsis K. (szerk.) 2011: Magyarország térképekben, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest

http://www.mtafki.hu/konyvtar/Magyarország/Magyarország_terkepekben_Etnikum_es_vallas.pdf

Kocsis K. 2010: Etnikai- és vallásföldrajz. In: Tóth J. (szerk.) Világföldrajz, Akadémiai Kiadó, Budapest, pp.303-322.

Hunyady L. 2002 Általános vallásföldrajz. In: Tóth J. (szerk.) Általános társadalomföldrajz I., Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs

Jordan, T. G. et al. 2006: The Human Mosaic. A Thematic Introduction to Cultural Geography (10th ed.), W. H. Freeman and Co., New York, 464 p.

Ajánlott irodalom:

Bajmócy P. 2009: Általános etnikai- és vallásföldrajz. JATE Press, Szeged, 118p.

Hunyady L. 1993: A világ vallásföldrajza, Végeken Kiadó, Budapest, 361p.

Kovács Z. 2001 Társadalomföldrajzi kislexikon, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 175p.

Sopher, D. E. 1967: Geography of religions, Prentice – Hall, 118 p.

2. TANTÁRGYTEMATIKA

Dátum	ELŐADÁS
02. 14.	Bevezetés a vallásföldrajzba.
02. 21.	A vallások eredete, elterjedése, fejlődése. Vallás és politika.
02. 28.	A vallás és a társadalmi-, gazdasági-, természeti környezet kapcsolatának földrajzi szemléletű elemzése: vallás és közösség, természeti környezet.
03. 06.	Vallás és népesség, település, gazdaság.
03. 13.	Vallás és turizmus, média.
03. 20.	A Világ vallásföldrajza.
03. 27.	Európa vallásföldrajza.
04. 03.	Oktatási szünet.
04. 10.	Közép-Európa vallásföldrajza. A Balkán vallásföldrajza.
04. 17.	A Kárpát-medence általános vallásföldrajza.
04. 24.	Magyarország vallásföldrajza.
05. 01.	Oktatási szünet
05. 08.	Erdély, Szlovákia, Kárpátalja vallásföldrajza.
05. 15.	Vajdaság, Horvátország, Muravidék és az Órvidék vallásföldrajza.

3. VIZSGAKÉRDÉSEK

1. A vallásföldrajz definíciója, tagolódása. Vallási jelenségek, a vallás alkotóelemei, a vallásosság jellemzői.
2. A vallások eredete, elterjedése, fejlődése.
3. A vallás és a társadalmi-, gazdasági-, természeti környezet kapcsolatának földrajzi szemléletű elemzése: vallás és közösség, természeti környezet.
4. Vallás és politika.
5. Vallás és népesség, település, gazdaság.
6. Vallás és turizmus, média.
7. A Világ vallásföldrajza.
8. Európa vallásföldrajza.
9. Közép-Európa vallásföldrajza.
10. A Balkán vallásföldrajza.
11. A Kárpát-medence általános vallásföldrajza.
12. Magyarország vallásföldrajza.
13. Erdély, Szlovákia, Kárpátalja vallásföldrajza. Vajdaság, Horvátország, Muravidék és az Órvidék vallásföldrajza

4. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincs egyéb követelmény.